

ЗА БОРБАТА С ПРЕСТЪПНОСТТА

И СОЦИАЛИЗИРАНЕТО НА ОНЕЗИ ЧАСТИ ОТ НАСЕЛЕНИЕТО, КОИТО ВМЕСТО С ОБЩЕСТВЕНОПОЛЕЗЕН ТРУД ПРЕДПОЧИТАТ ДА СЕ ПРЕХРАНВАТ С ДЕЙНОСТИ НА РЪБА НА ЗАКОНА ИЛИ В СТРАНИ ОТ НЕГО

1.0. ОБЩЕСТВЕНО-ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА СТРАНАТА

България днес е най-бедната от страните членки на ЕС.

1.1. В предните няколко години Красимир Каракачанов афишира своя програма за борба с криминалните прояви и социализирането на циганите, но тя не беше широко огласена и подложена на обществено обсъждане, поради което тук не се коментира.

1.2. Селското стопанство не покрива нуждата на населението от зеленчуци и плодове, поради „недостиг” на работна ръка. Безработицата до скоро беше голяма, но свободната работна ръка не се насочи към селското стопанство, за да се оползотвори един значителен трудов ресурс.

1.3. Днес в България икономиката не само ликвидира безработицата, а и доведе трудовия пазар до значителна незадоволеност. Това се дължи до известна степен и на емиграцията на част от българското трудоспособно население.

1.4. Малка част от необразованите българи имат постоянна работа и сред тях голям процент са роми (цигани). **Няма доказателства, че всички безработни наистина желаят да работят.**

1.5. Именно нежелаещите да се трудят в обществения стопански сектор поданицы подхранват престъпния контингент и се препитават с незаконни дейности.

1.6. В страната няма нетърпимост към престъпления, голяма част от които се оценяват като незначителни, което създава предпоставки за унищожаване на материални ценности както на частните стопани, така и на държавата (железопътния транспорт, промишлените предприятия, селското стопанство, занаятчийските производства и много други).

Липсва нетърпимост към престъпността както сред политическия елит и населението, така и в средите на правоохранителните и правораздавателните органи.

1.7. Затворите са препълнени и сякаш съдилищата избягват да произнасят осъдителни присъди.

1.8. Съществува значителен контингент от рецидивисти с много висящи дела, които продължават свободно престъпната си дейност.

1.9. Доказаните престъпници се осъждат на затвор, където “лежат”.

1.10. Държавният бюджет не може да финансира построяването на необходимите сгради за затвори.

1.11. Държавните власти изглежда нямат поглед за изход от създаденото положение.

1.12. Не е известно да съществува стратегия за социализиране на групите от поданицы на страната, за които трудът е нежелан, а престъпността - предпочитана.

1.13. Няма данни за разработена стратегия по проблема в рамките на Европейския Съюз.

1.14. Ако съществува такава стратегия, тя неизбежно изключва трудовата дейност като основна форма за превъзпитаване на желаещите да са „безработни”, поради идеологизирането на трудовата терапия като левичарска.

Трябва да е ясно, че трудът на човека осигурява днес неговото съществуване и като такъв е първичен фактор за успеха на държавата. Усилията на обществото трябва да **осигурят текущото възпроизводство на необходимия трудов ресурс.**

1.15. Единственият начин за приобщаването на човешкия индивид към обществото е да се включи той в трудовия процес и заедно с получаване на съответните познания да придобие трудови навици и съзнание за отговорност.

В този смисъл на първо място трябва да се постави приучването на тези от безработните, преценявани като лумпени, да се трудят трайно и отговорно, като по този начин придобият и професионални умения.

1.16. **Може да се предположи, че методите, които се набелязват тук за социализирането на престъпния контингент, трудно могат да се вместят в народопсихологията на някои етнически групи** от българската нация, но общественият живот е свръх отговорна човешка проява и не е възможно да се консолидира държавата и нейната икономика без използването на средства и обществени форми, които да принудят определени среди да се съобразяват с изискванията на живота и икономическата обстановка.

Единственият подход на българските институции беше до сега просветителския, т.е. да се просвещават децата на престъпниците и ленивците далече от трудовата среда, което реално не съответства на традицията на българското трудово семейство. Този метод на възпитаване на децата от някои малцинства може да проработи само ако подбрани от тях бъдат изолирани от вредната обществена среда на техния етнос и нейния деморализиращ ефект. Това пък би ги откъснало от семействата им, което създава морален проблем и е очевидно неприемливо.

1.17. Независимите държавни власти трябва да възприемат категорично „нулевата толерантност” към незаконните прояви на гражданите, което разбира се отнася до всички форми на престъпност.

2.0. ВЪЗМОЖНИ ОБЩЕСТВЕНО-ИКОНОМИЧЕСКИ ПРОМЕНИ С ЦЕЛ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ТРУДОВО-ВЪЗПИТАТЕЛНИ ПРОГРАМИ ЗА СОЦИАЛИЗИРАНЕТО НА ГРАЖДАНИТЕ С ПРЕСТЪПНИ ПРОЯВИ

2.1. Да се промени спешно Наказателния кодекс, при което присъдите да включват в по-голямата си част (за по-леките случаи естествено) принудителен, реален и обществено полезен труд.

Ако всички нарушили закона в съответната допустима степен, бъдат осъдени на трудова терапия, в страната, ще се обособи един значителен състав от трудоспособни лица, които ще се включат в стопанския живот на страната ни.

Полагането на този труд би могло да става както в промишлеността, така и в селското стопанство и строителството. За целта да се създадат **трудова-възпитателни стопанства**, в чиято производствена структура да се обособят цехове за специфична дейност, като зеленчукопроизводство, животновъдство, строителство и др.

Индустриалците би трябвало да имат материален интерес от това да приемат на работа поединично или като охраняем контингент осъдени криминални престъпници,

като им се създадат с помощта на държавата подходящи приемливи битови условия (вместо затворническият режим). Осъдените на трудова терапия да се хранят и обличат, както и да заплащат разходите за охраната им за сметка на заработеното от тях.

Директорът, счетоводителят и ръководителят на специфичните дейности да са волнонаемни.

Естествено детайлите не могат да бъдат предмет на настоящите бележки.

2.2. Основно приложение на труда на осъдените би било в селското стопанство и строителството.

- За целта да се изградят в обезлюдените села (които към момента са стотици) с държавни и европейски средства **специализирани земеделски стопанства** (производствени предприятия на наказателната система) по модела на израелските кибуци. Следва да се проучи много внимателно опита от тези стопанства, в които колективният трудов живот е бил на такова ниво, че той може да се внедри у нас единствено, ако бъде принудителен. Да не забравяме, обаче, че икономическата ефективност от кибуците направи просъществуването на Израел след създаването му възможно;

- Би могло да се предоставят на осъдените за временно ползване изоставени домове, чийто първоначален ремонт ще се извърши от средствата, предвидени за поддръжка на затворите;

- Би било добре семействата на въдворените в трудовите стопанства да бъдат, по желание на семейните партньори, настанени да живеят с осъдените. Придошлите да бъдат длъжни също така да работят в стопанството като волнонаемни.

Може би, би било целесъобразно, семействата да обитават нарочни селища. В селата където се трудят семейни двойки, да се осигури транспорта на децата ученици до близки училища;

- Държавата чрез Министерството на земеделието и храните да съдейства на трудово-възпитателните стопанства да пласират годната си селскостопанска продукция в обществените обекти (столовете в системите на различните министерства, по училищата и т.н.);

- Охранителният ред следва да се изгради по съвременните стандарти, а за нарушаването му и за нарушаването на други законови норми, да се издават присъди по съкратена процедура;

- Да се създаде полицейска система, по силата на която да се направи почти невъзможно бягство на осъдените от местата на въдворяването им, като след първи опит на бягство, осъдените се въвеждат в стопанства, в които режимът е по-строг, а трудовите норми са завишени;

- Едно правилно отношение към осъдените би позволило те да се ориентират към желана или подходяща работа, каквато може да се осъществява в стопанството като: строително-ремонтни работи, поддръжка на машини и електрическата инсталация и т.н., и така да добият предпочитан професионален опит, който да им бъде полезен за трудовия пазар след изтичане на присъдата;

- Модел за описаната дейност би могъл да се заимства от:

а/ Израелските кибуци, за които споменах по-горе.

б/ Военната служба в българските трудови войски, които са съществували в страната десетки години. Отбиването на военната повинност в трудови войски също не е било свободно, а войниците са се подчинявали на строг порядък и са изпълнявали задължителни трудови норми.

Искам да вярвам, че моделът, поради значителния му рационализъм, не може да бъде отхвърлен априори с идеологически аргументи.

3.0.ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

Колкото и да е описания модел смущаващ с неговата принуда към труд на осъдените престъпници, положителните резултати биха били неминуеми: ще се създадат трудови навици у престъпно проявените поданици, ще се изгради у тях отговорно отношение към труда и към резултатите от него, ще се увеличи селскостопанското производство в страната, ще се намали потребността от затвори, ще се използва по-добре плодородната българска земя, примерът на трудещите се родители ще възпита у децата съответно отношение към труда, ще се промени общественото поведение на миналите през трудово-възпитателната система и още много, много други полезни следствия.

Важни бележки: Когато човекът осмисли, че животът му се осигурява от собствения му труд, той изгражда отговорност към работата си и специално отношение към качеството ѝ.

Да се спазва практиката за широко обществено обсъждане е неизбежно, но да се направи необходимото, щото представителите на разни измислени и вредни за обществото структури да не могат с особените си мнения да стопират осъществяването на една работеща идея. Когато държавата е в бедствие, нормите на либералната демокрация трябва да се пренебрегнат, както става това във време на война. Наивниците с безпочвена привързаност към теорията за просвещаването на коментираните слоеве от населението вероятно биха пренебрегнали подобно убеждение, но да се поддържа съществуващото положение е най-напред не хуманно по отношение на израстващите в семействата на обсъжданите поданици, а за държавата е вредно. Нека си помислим само колко човешки трагедии са скрити в копторите на тези безработни престъпници и да ги съпоставим с оправдателните аргументи на техните традиционни защитници. Много лицемерие и малко рационализъм!

Ключови думи: безработни, престъпност, трудово, възпитание.

Преработка

Юли 2022 г. СВЕТОСЛАВ ДИАМАНДИЕВ
Стара Загора